

KPSS

TARİH

Editör

Turgut ME E

Yazar

Komisyon

©

Bütün hakları Data Yayınlarına aittir. Yayınevinin izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

ISBN

978-625-6519-05-3

Sertifika No

40447

Sayfa Tasarımı

Data Dizgi Grafik

Kapak Tasarımı

Data Grafik Tasarım

Baskı ve Cilt

Data Dijital

ANKARA

İLETİŞİM

vedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 29 95 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.datayayinlari.com

bilgi@datayayinlari.com

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI... 4

TEST 1	6
TEST 2	8
TEST 3	10
TEST 4	12
TEST 5	14
TEST 6	16
TEST 7	18
TEST 8	20
TEST 9	24
TEST 10	26
TEST 11	28
TEST 12	30
TEST 13	32
TEST 14	34
TEST 15	36
TEST 16	38
TEST 17	40
TEST 18	42
TEST 19	44
TEST 20	46

2. ÜNİTE: TÜRK İSLAM TARİHİ... 48

TEST 1	50
TEST 2	52
TEST 3	54
TEST 4	56
TEST 5	58
TEST 6	60
TEST 7	62
TEST 8	64
TEST 9	66
TEST 10	68
TEST 11	70
TEST 12	72
TEST 13	74
TEST 14	76
TEST 15	78
TEST 16	80
TEST 17	82
TEST 18	84
TEST 19	86
TEST 20	88

TEST 21	90
TEST 22	92
TEST 23	94
TEST 24	96
TEST 25	98
TEST 26	100
TEST 27	102

3. ÜNİTE: OSMANLI TARİHİ... 104

TEST 1	106
TEST 2	108
TEST 3	110
TEST 4	112
TEST 5	114
TEST 6	116
TEST 7	118
TEST 8	120
TEST 9	122
TEST 10	124
TEST 11	126
TEST 12	128
TEST 13	130
TEST 14	132
TEST 15	134
TEST 16	136
TEST 17	140
TEST 18	142
TEST 19	144
TEST 20	146
TEST 21	148
TEST 22	150
TEST 23	152
TEST 24	154
TEST 25	156
TEST 26	158
TEST 27	160

4. ÜNİTE: T. C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK... 162

TEST 1	164
TEST 2	166
TEST 3	168
TEST 4	170
TEST 5	172
TEST 6	176

TEST 7	178
TEST 8	180
TEST 9	182
TEST 10	184
TEST 11	186
TEST 12	188
TEST 13	192
TEST 14	194
TEST 15	196
TEST 16	198
TEST 17	200
TEST 18	204
TEST 19	206
TEST 20	208
TEST 21	210
TEST 22	212
TEST 23	214
TEST 24	216
TEST 25	218
TEST 26	220
TEST 27	222
TEST 28	224

5. ÜNİTE: ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ... 226

TEST 1	228
TEST 2	230
TEST 3	232
TEST 4	236
TEST 5	238
TEST 6	240
TEST 7	242
TEST 8	244
TEST 9	246
TEST 10	248
TEST 11	250

ÇÖZÜMLER... 252

CEVAP ANAHTARI... 285

İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI

ORTA ASYA TÜRK TARİHİ

Uygur metinlerinde: Güç, kuvvet
Ka garlı Mahmut'un "Divan-ı Lüğati't Türk" eserinde: Olgunluk ça ı
Çin kaynaklarında: Mi fer
Ziya Gökalp'e göre: Türelî (törelî), kanun, nizam sahibi
Barthold'a göre: Birlik kazanmı halk, törü
Wambery'e göre: Türemeli, ço almak
Herodat'a göre: Deniz kıyısında oturma adam
G. Doerfer'e göre: Devlete ba lı halk

- Türklerin ilk ana yurtları Orta Asya'dadır.
- Ana yurdun, batısında; Hazar Denizi ve til Boyları, güneyinde; Hindiku ve Karanlık Da ları, kuzeyinde; Kırgız bozkırları, Sibiryaya stepleri bulunur.
- Orta Asya'nın co rafi yapısı, karasal iklimi ve yüksek platolardan oluşması Türklerin konar-göçer bir yaşam benimsemesi ve mücadelecî bir yapıya sahip olmasına yol açmıştır.
- Ötüken, "Toprak Ana" olarak adlandırılmıştır.

Anav: Orta Asya'nın en eski kültürüdür. At ilkinde bu kültürde görülmüştür.
Afanesyev: Türklerle ait en eski kültür bölgesi olarak kabul edilmektedir.
Andronova: Türklerin ataları tarafından meydana getirilmiştir.
Karasuk: Demir madeni dünyanın pek çok bölgesine göre daha erken ilenmeye başlamıştır. Atlı göçebe kültürünün Orta Asya'ya yayılmasını sağlamıştır.
Kelteminar: Yerle ik yaşam izlerinin görüldüğü kültür merkezidir.
Tagar: Türk kültürlerinin gelişimi ve sentezlenmiş halidir. Kültür mensuplarına Altaylılar da denir.

Türk Adının Anlamı?

Nerede Yaşadı?

Orta Asya Kültür Çevreleri

TÜRKLER

Orta Asya Göçlerini Kolaylaştıran Etmenler

- Toplumsal dayanışma ve dinamizm
- Atın evcilleştirilmesi
- Tekerleğin kullanılması
- Cihan hakimiyeti anlayışı
- Te kilatçı yapı
- Konar-göçer yaşam tarzı

Orta Asya Göçlerinin Nedenleri

- Kuraklık, salgın hastalıklar ve hayvan hastalıkları
- Otlak ve tarım alanlarının daralması
- Nüfusun artması
- Boylar arası mücadele, dış baskılar (Mo ol, Çin ve Tunguz baskısı)
- Ba ımsız yaşam arzusu ve yeni yurtlar edinme düşüncesi

Orta Asya Göçlerinin Sonuçları

- Türkler; Anadolu, Suriye, Orta Avrupa ve Sibiryaya yerle tiler.
- De i ik bölgelere göç eden Türkler farklı kültürleri etkilediler ve kendileri de o kültürlerden etkilendiler.
- Bu etkilenmeler sonucu Türk boyları arasında dini, kültürel, ekonomik, sosyal ve siyasi farklılıklar meydana geldi.
- Göç ettikleri yerlerde Türkler de i ik adlarla devlet kurdular. Göç ettikleri bölgelerde devlet yönetimi ve askeri te kilatlanma açısından örnek oldular.
- Göçler nedeniyle Türk tarihini belli bir co rafia ve belli bir zaman dilimi içinde incelemek güçleşmiştir.

TEST

1

TÜRKLERİN TARİH SAHNESİNE ÇIKIŞI

1. İlk olarak Avrasya'da görülen Türkleri ara tıran bilim insanları, bu kadim milletin adını en eski tarihî kaynaklarda aramı tır. Türk adına, gerek kaynaklarda gerekse ara tırmalarda çe itli anlamlar verilmi tır.

Aşağıdakilerden hangisi bu anlamlardan biri değil-dir?

- A) Özgür B) Türemek C) Olgunluk
D) Töre sahibi E) Mi fer

2. Orta Asya'da ya ayan Türk boyları bir müddet sonra de i ik sebeplerden dolayı bu co rafyadan göç etmek zorunda kalmı lardır.

Bu göçlerin yaşanmasında;

- I. boylar arası mücadelenin ya anması,
II. salgın hayvan hastalıklarının ba laması,
III. cihan hakimiyetini sa lama dü üncesi

durumlarından hangileri siyasi nedenler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

3. I. Göçebe bir ya am tarzı benimsemeleri
II. Yazılı kültürle geç tanı maları
III. Boylar hâlinde ya amaları

Yukarıdakilerden hangileri Türklerin tarih sahnesine ilk çıktıkları bölgenin tam olarak kesinlik kazanmasına gerekçe olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

4. Tomris adındaki ilk Türk kadın hükümdar hangi Türk devleti döneminde hükümdarlık yapmıştır?

- A) Hunlar B) skitler C) Kök Türkler
D)Uygurlar E)Hazarlar

5. Türklere ait en eski kültür bölgesi olarak kabul edilmektedir. Altay-Sayan Da ları'nın güneybatı bölgesinde (Minusinsk Bölgesi), bulunmaktadır. Çakmak ta ından ok uçları, bıçaklar, kemik i neler, bakır e yalar, basit çömlekler bu kültürün belli ba lı eserleridir.

Hakkında bilgi verilen Orta Asya kültür merkezi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anav Kültürü
B) Kalteminar Kültürü
C) Afanesyev Kültürü
D) Karasuk Kültürü
E) Andronova Kültürü

6. Aşağıda Türklerin ilk ana yurdu ile ilgili verilen tanımlardan hangisi doğrudur?

- A) Do uda Kingan Da ları, kuzeyde Sibiry, batıda Hazar Denizi, güneyde Hinduku ve Karanlık Da ları ile çevrili olan bölgedir.
B) Do uda Aral Gölü, batıda Sibiry, kuzeyde Karanlık Da ları, güneyde Balka Gölü ile çevrili olan bölgedir.
C) Kuzeyde Mo olistan, do uda Çin, batıda Hindistan ve güneyde Sibiry ile çevrili bölgedir.
D) Do uda Kingan Da ları, Batıda Sibiry, güneyde Balka Gölü ile Kuzeyde Çin ile çevrili bölgedir.
E) Batıda Hazar Denizi, do uda Kingan Da ları, kuzeyde ran ve güneyde Sibiry ile çevrilidir.

TÜRK İSLAM TARİHİ

- Talas Sava 'ının ardından slamiyet Türkler arasında yazılmaya başlandı.
- Gök Tanrı inancında yer alan; Tek Tanrı, kurban kesme, cennet ceennem inancı, temizlik ve ahlaki değerlerinin slamiyet inancında da olması Türklerin slam dinine girmesini kolaylaştırmıştır.

İTİL BULGARLARI (680 -1237)

- Tarihin ilk Türk slam devleti olarak bilinmektedir.
- Almış Han slamiyet'i resmi din olarak kabul etmiş ve Emir Cafer bin Abdullah adını almıştır.

KARAHANLILAR (840 -1212)

- Orta Asya'da kurulan ilk Türk slam devletidir.
- İlk posta teşkilatını kurdular. Ribat adı verilen Türk tarihinin ilk kervansaraylarını inşa ettiler.
- Türk slam edebiyatının ilk örneklerini verdiler.(Kutadgu Bilig, Divan-ı Lugatit-Türk, Atabetül'Hakayik, Divan-ı Hikmet)

TOLUNOĞULLARI (868 -905)

- Mısır'da kurulan ilk Türk devletidir.
- Yöneticilerin Türk halkın ise Arap olması kısa sürede yıkılmasına neden olmuştur.

İHŞİDİLER (AKŞİTLER) (935 -969)

- Mısır'da kurulan ikinci Türk devletidir.
- Tarihte ilk kez Hicaz Bölgesi (Mekke- Medine) bu dönemde Türk egemenliğine girmiştir.

GAZNELİLER (963 -1187)

- En parlak dönemi Sultan Mahmut Dönemi'dir. Türk tarihinde sultan unvanını kullanan ilk hükümdardır.
- Sultan Mahmut, Hindistan'a toplam 17 sefer düzenleyerek slamiyet'i bu coğrafyaya yaymıştır.
- 1040 yılında Büyük Selçuklulara karşı kaybettikleri Dandanakan Savaşı ile yıkılma sürecine girdiler.

BÜYÜK SELÇUKLU DEVLETİ (1040 -1157)

- Oğuzların Üçoklar kolunun Kınık boyundandır.
- Tuğrul Bey ülkeyi kardeşi Çağrı Bey ile birlikte yönetmiştir.
- Dandanakan Savaşı ile Büyük Selçuklu Devleti resmen kurulmuştur. Bu savaşın ardından batıya yönelik fetih hareketleri hız kazanmıştır.

- 1048 yılında ilk Türk-Bizans Savaşı olan Pasinler Savaşı'nın kazanılmasıyla Anadolu'da fetih hareketleri başlamıştır.
- Abbasi halifesini İki Büveyhoğulları baskısından kurtaran Tuğrul Bey'e halife tarafından Doğu'nun ve Batı'nın Sultanı unvanı verilmiştir.
- Sultan Alp Arslan Dönemi'nde yapılan Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır.
- En parlak dönem Sultan Melikşah Dönemi'dir.
- Sultan Sencer Dönemi'nde yapılan Karahitaylarla Katvan Savaşı'nda alınan yenilgi sonucunda devlet yıkılma sürecine girmiştir.

TÜRKİYE SELÇUKLU DEVLETİ (1077 -1308)

- Kutalmış Süleymanşah tarafından zengin merkezli kurulmuştur.
- I. Kılıç Arslan Dönemi'nde I. Haçlı Seferi nedeniyle başkent Konya'ya taşınmıştır.
- II. Kılıç Arslan Dönemi'nde Bizanslılara karşı kazanılan Miryokefalon Savaşı ile Anadolu kesin olarak Türk yurdu haline geldi.
- Devletin en parlak dönemi Alaeddin Keykubat Dönemi'dir.
- Babaişyanı ve ardından Moğollara karşı kaybettikleri Köse dağ Savaşı ile yıkılma sürecine girdi.

HARZEMŞAHLAR (1097 -1231)

- "Otrar Olayı" sonrası Moğol baskısı nedeniyle Azerbaycan'dan çekilmiş ve Türkiye Selçuklu Devleti'ne komut olmuştur.
- 1230 yılında Türkiye Selçuklu Devleti'ne karşı kaybettikleri Yassı Çimen Savaşı sonunda yıkılma sürecine girdiler.

EYYUBİLER (1174 -1250)

- Hittin Savaşı ile Haçlılardan Kudüs'ü almıştır.
- Bu savaş III. Haçlı Seferi'ne neden olmuştur.
- Selahattin Eyyubi'nin ölümünden sonra devlet yıkılma sürecine girmiştir.

MEMLÜKLER (1250 -1517)

- Bir Kölemen olan "Aybek" tarafından Mısır'da kurulmuştur.
- Moğolları tarihte ilk kez 1260 Ayn Calud Savaşı'nda yendiler.
- Memluklerde "kut" inancı yoktur. Gücü eline geçiren her komutanın hükümdar olma hakkı vardır.

TEST

1

TÜRK İSLAM DEVLETLERİ

1. Aşağıdakilerden hangisi Talas Savaşı'nın sonuçlarından biri değildir?

- A) Türklerle Müslüman Araplar arasında dostane ilişkiler kurulmuştur.
- B) Türklerle Müslümanlar arasında ticari ilişkiler artmıştır.
- C) Kağıt, matbaa ve mürekkep Türkler aracılığıyla Çin'e yayılmıştır.
- D) Batı Türkistan'a yönelik Çin tehlikesi ortadan kalkmıştır.
- E) İslam dinini yakından tanıma fırsatı bulan Türkler İslam dinini benimsemeye başlamıştır.

2. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin İslamiyet'e hizmetleriyle ilgili gelişmelerden biri değildir?

- A) Bizans ve Haçlı saldırılarına karşı İslam dünyasını korumaları
- B) Birçok medrese, cami ve külliye gibi eserlerin yapılması
- C) Ülke topraklarını eyaletlere ayırarak yönetmeleri
- D) Farabi, Biruni, İbn-i Sina gibi Türk bilim insanlarının çeşitli dallarda sayısız eserler yazmaları
- E) Gazneli Mahmut'un Hindistan'a 17 sefer düzenlemesi sonucunda İslamiyet'in Hindistan'a yayılması

3. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra yaşanan değişimlerden biri değildir?

- A) Türk cihan hakimiyeti dönencesinin cihat anlayışında devam etmesi
- B) Hükümdarların hükümlerini menur adı verilen bir belgeyle halifeye onaylatması, hem halife hem de kendi adlarına hutbe okuması
- C) Töre denilen hukuk kurallarının örfi ve örfi olmak üzere iki kısma ayrılması
- D) Devlet idaresinin yürütülmesi için kurultayın oluşturulması
- E) Hükümdarların emir ve sultan gibi unvanlar kullanması

4. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin İslamiyet'i benimsemelerinin nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Gök Tanrı inancı ile İslam inancının benzerlik göstermesi
- B) Türklerdeki cihan hakimiyeti anlayışı ile İslamiyet'teki cihat anlayışının benzerlik taşıması
- C) Her iki inanç sisteminde de toplumda din adamlarının ayrıcalıklı bir konumda olması
- D) İslamiyet'in yasaklamadığı zina, yalan söyleme ve adaletsizlik gibi kötü davranışların Türk kültüründe de yasak olması
- E) Vatan sevgisinin iki inanç sisteminde de kutsal sayılması

5. Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılmasından sonra birçok devlet ve atabeyliğin kurulması;

- I. siyasi otoritenin gücünü kaybetmesi,
- II. etnik yapının farklı olması,
- III. egemenlik anlayışının değişmesi

durumlarından hangileri ile ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

6. Aşağıdaki İslam devletlerinden hangisinin hoşgörü politikası Türklerin kitleler halinde İslamiyet'e geçmelerinde etkili olmuştur?

- A) Abbasiler
- B) Emeviler
- C) Gassaniler
- D) Fatimiler
- E) Endülüs Emevileri

KURULUŞ DÖNEMİ (1302 - 1453)

Osman Bey (1281 - 1326)

- Yarhisar, Bilecik, Yundhisar ve Yeni ehir fethedildi. (Bilecik merkez yapıldı)
- Bizans'la ilk sava olan Koyunhisar (Bafon) Sava ı (1302) zaferle sonuçlandı.
- İlk Osmanlı parası (Bakır/Mangır) basıldı.
- İlk Osmanlı vergisi kondu. (Bac)

Orhan Bey (1326 - 1362)

- Beylikten devlete geçildi.
- Karesio ulları Os alındı. (Osmanlı'ya katılan ilk beylik)
- İlk denizcilik faaliyetleri başladı.
- Bursa alınarak başkent yapıldı. Maltepe Sava ı (Palekanon) ile Bizans yenilgiye uğratıldı.
- Çimpe Kalesi alınarak Rumeli'ye ilk kez geçilmi oldu.
- Yaya ve müselleme adıyla ilk düzenli ordu kuruldu. İlk kez divan teşkilatı kuruldu.
- İstanbul'da ilk medrese açıldı. İlk müderris Davud-ı Kayseri

I. Murat (1362 - 1389)

- Sazlıdere Sava ı (1363) sonucunda Edirne fethedildi.
- Sırsındı ı Sava ı yapıldı (Haçlılarla ilk sava).
- I. Kosova Sava ı'nda Haçlılar yenilgiye uğratıldı.
- Germiyanı ullarından çeyiz yoluyla, Hamito ullarından ise satın alma yoluyla toprak alındı.
- İlk kez Yeniçeri Oca ı, Topçu Oca ı, Rumeli Beylerbeyli , kuruldu.
- İlk kez Pençik Sistemi uygulandı. İlk kez Tımar Sistemi uygulandı. Kazaskerlik ve Defterdarlık makamı kuruldu.

Yıldırım Bayezid (1389 - 1402)

- İstanbul ilk kez kuşatıldı. Anadolu Hisarı yapıldı. Haçlılarla yapılan Niğde Sava ı (1356) kazanıldı.
- Halife tarafından Yıldırım Bayezid'a "Sultan-ı klîm-i Rum" unvanı verildi.
- Anadolu Türk siyasi birliğini ilk kez büyük ölçüde sağladı.

- Kütahya merkez olmak üzere Anadolu Beylerbeyli i kuruldu.
- Osmanlı Devleti ile Timur Devleti arasında yapılan Ankara Sava ı (1402) kaydedildi.
- Osmanlı devleti da ıma tehlikesi geçirdi. Taht kavgaları yaşandı ve Fetret Devri başladı.

I. Mehmet (Çelebi) (1413 - 1421)

- Karde leri; Süleyman, Mehmet, Musa ve İsa ile giriştiği taht mücadelesini kazandı. Devleti yıkılmaktan kurtardı ı için devletin ikinci kurucusu sayılır.
- İlk deniz sava ı Venediklilerle yapılmı ancak kaybedilmi tir. İshak Bedrettin sultanı bastırıldı.

II. Murat (1421 - 1451)

- Amcası Düzmece Mustafa sultanı ve karde i Mehmed Mustafa sultanı bastırıldı.
- Macarlarla Edirne - Segedin Antlaşması yapıldı (1444). Haçlılarla Varna Sava ı (1444) ve II. Kosova Sava ı yapıldı (1448). Haçlılarla yapılan II. Kosova Sava ı'ndan sonra Türkler Balkanlara kesin olarak yerleşti.

YÜKSELME DÖNEMİ (1453 - 1600)

II. Mehmet (Fatih) (1451 - 1481)

- İstanbul'un fethiyle Osmanlı'da Yükselme Dönemi başladı (1453)
- Efez, Boğdan, Bosna, Hersek, Sırbistan, Mora ve Arnavutluk fethedildi. Anadolu'da Amasra, Sinop ve Trabzon fethedildi.
- Otlukbeli Sava ı (1453) ile Akkoyunlu Devleti yenilgiye uğratıldı ve Doğu Anadolu Osmanlı egemenliğine girdi.
- Ege adaları fethedildi. Kırım alınarak Karadeniz Türk gölü haline geldi.
- Osmanlının ilk kanunnamesi olan Kanunname-i Ali Osman hazırlandı.
- Sahn-ı Seman Medreseleri açıldı.
- İlk altın para (sikke) hasene) bastırıldı.
- Venediklilere ticari imtiyazlar verildi.

II. Bayezid (1481 - 1512)

- Karde i Cem Sultan ile iktidar kavgası yaşandı. Bu nedenle dönemi sönük geçti.
- Venedik'ten nebahtı, Modon, Navarin ve Koron kaleleri alındı.
- Ahkulu sultanı bastırıldı. Karamano ulları Beyliğine kesin olarak son verildi.

I. Selim (Yavuz) (1512 - 1520)

- 1514 Çaldıran Sava ı Safevilerle yapılarak İran tehlikesi ortadan kaldırıldı.
- 1515 Turnadağ Savaşı ile Dulkadiro ullarına son verildi ve Anadolu Türk siyasi birliğini tamamen sağladı.
- 1516 Mercidabık ve 1517 Ridaniye sava larıyla Mısır fethedildi ve Memlük Devleti'ne son verildi.
- Mekke, Medine, Suriye, Filistin fethedildi. Halifelik ve Baharat Yolu Osmanlı'nın eline geçti.

I. Süleyman (Kanuni) (1520 - 1566)

- Belgrad ve Rodos Adası fethedildi.
- Mohaç Sava ı ile Macaristan Osmanlı'ya katıldı. 1533 İstanbul Antlaşması ile Avusturya'ya üstünlük sağlandı.
- Fransa'ya kapitülasyonlar verildi.
- Preveze Deniz Sava ı ile Akdeniz Türk gölü oldu.
- İran ile ilk resmi antlaşma olan Amasya Antlaşması yapıldı. Hint Deniz Seferleri düzenlendi.

Sokullu Mehmet Paşa (1564 - 1579)

- II. Selim ve II. Murat Dönemi'nde etkili oldu ı için bu döneme tarihçiler "Sokullu Dönemi" adını vermi tir. Kıbrıs fethedildi (1571). nebahtı Deniz Sava ı'nda Haçlılar Osmanlı donanmasını yaktı. Kuzey Afrika Osmanlı egemenliğine girdi (Tunus'un fethiyle). Vadi'üs-Seyl Sava ı ile Haçlı donanması yenilgiye uğratıldı ve Fas Osmanlı egemenliğine girdi.

TEST

1

**KURULUŞ DÖNEMİ
(BEYLİKTE DEVLETE)**

1. Osmanlı Beyliği'nin kuruluşunu anlatan ilk kaynakların kuruluşu tan yakla ık bir asır sonra kaleme alınması ve bu döneme ait kaynakların yetersizliği Osmanlı'nın Kuruluş Dönemi'nin aydınlatılmasını zorla tırmıştır.

Bu sorun Osmanlı Beyliği ile ilgili araştırma yapan tarihçiler açısından;

- I. farklı görüşleri ileri sürmeleri,
II. gerçek bilgilere ulaşamamaları,

III. Osmanlı ile ilgili araştırmalara ön yargıyla bakmaları
durumlarından hangilerinin yaşanmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) I ve II E) II ve III

2. Aşağıdaki eserlerden hangisi Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu ile ilgili bilgi veren en eski kaynaktır?

- A) skendename
B) Behcetü't Tevârih
C) Kâşifî Gaza-name-i Rum
D) Tevarih-i Al-i Osman
E) Cihan-nüma

3. Osman Bey'in 1302 yılında Bizans'a karşı elde ettiği Koyunhisar Savaşı'nın ardından bağımsızlığını ilan ettiğine;

- I. kendi adına para bastırması,
II. ahilerin desteğini alması,
III. kendi adına hutbe okutması

faaliyetlerinden hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Beyliği'nin kuruluş süreci ile ilgili verilmiş doğru bir bilgi değildir?

- A) Anadolu'ya ilk kez 1071 Malazgirt Savaşı'ndan sonra gelmişlerdir.
B) Kayıların Anadolu'da ilk yurt edindikleri yer Ankara yakınlarındaki Karacadağ yöresidir.
C) Sultan I. Alaaddin Keykubat zamanında Söğüt'e uç beyliği olarak yerleştirilmişlerdir.
D) Türkiye Selçuklu Devleti Türk devlet geleneğine göre Domaniç'i kılıç hakkı olarak Kayılara vermiştir.
E) Bizans ile yapılan Koyunhisar Savaşı Osmanlı'yı bağımsız konuma getirmiştir.

5. Aşağıdaki durumlardan hangisi Osmanlı Devleti'nin kurulup gelişmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) İskân yeteneklerine sahip padişahların art arda yönetime gelmesi
B) Anadolu'daki Türk beyliklerine karşı barışçıl bir politika izlemesi
C) Gaza ruhu ile Bizans üzerine seferler düzenlemesi
D) Fethedilen bölgedeki yerel halkın tamamını çıkararak bu yerlere Türkleri yerleştirmesi
E) Anadolu ve Balkanlarda siyasi birliğin bulunmaması

6. Orhan Bey'in Balıkesir ve Çanakkale çevresinde hüküm süren Karesioğulları Beyliği'ni hakimiyeti altına alması;

- I. Anadolu Türk siyasi birliğini sağlamaya yolunda adım atılması,
II. Rumeli'ye geçişin kolaylaştırılması,
III. Osmanlı'da denizcilik faaliyetlerinin başlaması

gelişmelerinden hangilerine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

T. C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

XX. YÜZYILDA OSMANLI DEVLETİ

TRABLUSGARP SAVAŞI (1911 - 1912)

- **Temel Nedeni:** talya'nın siyasi birli ini sa lamasının ardından geli en sanayisi- ne ham madde ve pazar araması
- **Sonuç:** talya'nın Rodos ve On ki Ada'yı i - gal etmesi Çanakkale Bo azı'nı abluka al- tına alması ve Balkan Sava larının çıkması nedeniyle Osmanlı barı istemek zorunda kaldı.
- Yapılan U i Antla ması ile Osmanlı Kuzey Afrika'daki son topra ı olan Trablusgarp ve Bingazi'yi talya'ya bıraktı.

I. BALKAN SAVAŞI (1912 - 1913)

- **Nedenleri:** Balkan devletlerinin sınırla- rını geni letmek istemesi ve Rusya'nın Balkan uluslarını kı kırtması
- **Sonuç:** Sırbistan, Yunanistan, Karada ve Bulgaristan ile sava an Osmanlı sa- va ı kaybetti ve Londra Antla ması im- zalandı.
- Osmanlı Devleti'nin batıdaki sınırı Mid- ye-Enez hattının do usuna çekildi.
- Arnavutluk ba ımsızlı nı ilan etti.
- Osmanlı'da ilk hükümet darbesi olan Ba- b-ı Ali Baskını ya andı.

II. BALKAN SAVAŞI (1913)

- **Nedeni:** Bulgaristan'ın I. Balkan Sa- va ı'nda çok fazla toprak elde etmesi
- **Sonuç:** Romanya'nın da katıldı ı sa- va ta Bulgaristan yenildi ve Balkan devletleri arasında Bükre Antla ması imzalandı.
- Osmanlı ise Yunanistan ile Atina, Bul- garistan ile stanbul ve Sırbistan ile stanbul antla maları imzalandı.
- Osmanlı'nın batıdaki sınırı Meriç Neh- ri olarak belirlendi.

I. DÜNYA SAVAŞI (1914 - 1918)

Genel Nedenler

- Sömürgecilik
- Ham madde yarı ı
- Pazar rekabeti
- Silahlanma yarı ı
- Milliyetçilik

Özel Nedenler

- ngiltere ile Almanya arasında ekonomik yarı
- Almanya ile Fransa arasında Alsas-Loren sorunu
- Rusya'nın Panslavizm politikası

DEVLETLER ARASI BLOKLAŞMALAR

Üçlü İtilaf (Anlaşma) Devletleri

- ngiltere
- Fransa
- Rusya
- ABD

Üçlü İttifak (Bağdaşma) Devletleri

- Almanya
- Osmanlı Devleti
- Avusturya-Macaristan
- talya (Sava sırasında taraf de i ti.)

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girme Nedenleri

- Siyasi yalnızlıktan kurtulma
- Kaybedilen toprakları geri alma
- Kapitülasyonlara son verme

Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni Yanında Görmek İstemesinin Nedenleri

- Osmanlı'nın jeopolitik konumundan ve dini gücünden yararlanmak
- Yeni Cepheler açmak, sava yükünü hafifletmek

CEPHELER

Taarruz Cepheleeri

- Kafkas: Osmanlı Kars, Ardahan ve Batum'u geri almak ve Tu- rancılık idealini gerçekle tirmek için Rusya'ya kar ı Sarıkamı Taarruzu düzenlendi. Kaybedilen sava ta Do u Karadeniz ve Do u Anadolu'nun bir kısmı Rusların eline geçti.
- Kanal: Mısır'ı geri almak için taarruza geçen Osmanlı, ngiliz-A- rap i birli ine yenildi.

Müttefiklerin Yardım Ettiği Cepheleer

- **Makedonya Cephesi:** Almanya ve Osmanlı Sırlara ve Fran- sızlara kar ı sava tı.
- **Galiçya Cephesi:** Almanya, Osmanlı ve Avusturya Ruslara kar ı sava tı.
- **Romanya Cephesi:** Almanya, Osmanlı ve Bulgar kuvvetleri Romen ve Ruslara kar ı sava tı.

Savunma Cepheleeri

- **Çanakkale Cephesi:** Rusya'ya yardım götürmek isteyen tilaf Devletleri yenildi. I. Dünya Sava ı'nın süresi uzadı. Rusya'da Bol evik htılali çıktı. Çarlık rejimi yıkıldı ve Rus- ya 1917'de sava tan çekildi.
- **Irak Cephesi:** ngilizlerin Musul ve Abadan petrollerini ele geçirmek için açtı ı cephede Osmanlı Kut'ül Amare'de sa- va ı kazandı. Ancak daha sonra üstünlü ünü kaybetti.
- **Hicaz-Yemen Cephesi:** Hicaz Emiri erif Hüseyin'in ngi- lizlerle anla ması sonucunda Mekke ve Medine kaybedildi.
- **Suriye-Filistin Cephesi:** Mustafa Kemal'in sava tı ı son cephedir. Halep'in kuzeyinde dü man ordusu durdurul- mu tur.

TEST

1

XX. YÜZYILDA
OSMANLI DEVLETİ

1. I. Ham madde ve pazar arayışı
II. Rusların Balkanlarda izlediği Pan Slavizm politikası
III. Fransız ihtilali'nin getirdiği milliyetçilik akımı
- Yukarıdakilerden hangileri I. Dünya Savaşı'nın genel nedenleri arasında yer almaz?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III
2. Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'nda yenilmesinin sebepleri arasında;
- I. ordunun siyasete karışması,
II. savaş öncesi askerlerin bir kısmının terhis edilmesi,
III. ordunun silah ve malzeme bakımından eksiklik yaşaması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?**
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III
3. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı'nın Kafkas Cephesi'ni açmasının nedenlerinden biri değildir?
- A) Pantürkizm düşüncesini gerçekleştirmek
B) Rus ordusunun ilerleyişini Doğu Anadolu'da durdurmak
C) Brest Litovsk Antlaşması öncesine dönmek
D) Evliye-i Selase'yi geri almak
E) Afganistan üzerinden Hindistan'a geçerek buradaki Müslümanları İngiltere'ye karşı ayaklandırmak

4. Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı öncesinde kurulan cemiyetlerden biridir?
- A) Hürriyet ve İtilaf Fırkası
B) Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
C) Reddi İhak Cemiyeti
D) Milli Kongre Cemiyeti
E) Sulh ve Selamet-i Osmaniye Cemiyeti
5. 1909'da Talya ile Rusya arasında imzalandı. Bu antlaşma ile Rusya'nın Boğazlardaki çıkarlarını koruyarak tanıdı. Bu antlaşma hakkında bilgi verilen bu antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Uşi Antlaşması B) Bükre Antlaşması C) Racconigi Antlaşması
D) Reval Antlaşması E) Sykes-Picot Antlaşması
6. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda Almanya'nın yanında yer almasında;
- I. Fransa,
II. ABD,
III. İngiltere
- devletlerinden hangilerinin politikaları etkili olmuştur?**
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

ÇAĞDAŞ TÜRK VE DÜNYA TARİHİ

SAVAŞ ÖNCESİ GENEL DURUM

İTALYA

Mussolini liderli inde “Bizim Deniz” adını verdi i politikasıyla Roma mparatorlu-u’nu yeniden kurmayı amaçladı.

SSCB

Lenin liderli inde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birli i’ni kurdu (SSCB). Ülkede NEP’in (Novaya Ekonomi Çıkarması) yani Yeni Ekonomi politikasını uyguladı. Türkistan’a yönelik yayılımcı politikasına kar ı Türkler “Basmacı Hareketi” denilen ba ım-sızlık mücadelesi ba lattı.

ABD

Sava ın ba ında tarafsız kalan ABD son-raları Fransa ve ngiltere’ye silah yardı-mında bulunmu tur.

FRANSA

ngiltere’yi takip etmi ve ngiltere’nin yatı tırma siyasetini destekleyici ve tutum sergilemi tir.

İNGİLTERE

Saldırgan devletlerin yayılcılı ına kar ı “Yatı tırma Politikası” denilen pasif bir siyaset yürüttü.

JAPONYA

1867 yılında Mutsuhita’nın öncüllü ünde Meiji (Aydınlanma) Restorasyonu adı veri-len batılıla ma hareketlerini ba lattı. II. Dünya Sava ı öncesinde genel politikası-nın amacı (Asya Asyalıdır.)Batılı dev-letleri Do u Asya’dan atmaktır.

ALMANYA

Hitler liderli inde “Hayat Sahası” politika-sıyla Almanların ya amadı ı ancak Hit-lerin ele geçirmeyi dü üdü ü yerleri ele geçirmeyi amaçladı.

1929 Dünya Ekonomik Bunalımı

Kara Per embe olarak bilinen 1929 Dünya Ekonomik bunalımı New York Borsası’nın çökmesiyle ba layıp dünyaya yayılan ekonomik kriz-dir. Bu krizle; irketlerin iflas etmesi, fabrikaların kapanması, i sizli in ya anması, ticari hayatta takas usulüne geçilmesi, ülkelerin Kliring Sistemi’ni uygulaması gibi geli melere neden olmu tur. Türkiye devletçi politikaya a ırlık verdi. Kliring ve takas sistemini uyguladıç Türk Ofisi’ni kurdu. Gümrük vergilerini yükseltti.

Devletler Arası Bloklaşma

- Anti Komitlerin Paktı (1936): Almanya ve Japonya
- Çelik Paktı (Roma - Berlin Mihveri) (1939): talya ve Almanya
- Üçlü Pakt (Berlin-Roma-Tokyo Mihveri) (1940): Almanya - talya-Japonya

II. Dünya Savaşı’nda Gruplar

- Mihver Devletler: Almanya - talya - Japonya
- Müttefik Devletler: ngiltere-Fran-sa-SSCB-ABD

II. Dünya Savaşı’nın Nedenleri

Almanya’nın Versay Antla ması ko ulla-rını de i tirme iste i, Rusya’nın I. Dünya Sava ı’nda kaybetti i yerleri geri alma iste i, talya’nın, I. Dünya Sava ı’ndan bek-lentilerini kar ılayamaması, Japonya’nın Uzak Do u’da ngiltere ve ABD’nin baskısı altında olması, 1929 Ekonomi Bunalımı

II. DÜNYA SAVAŞI CEPHELER

Avrupa Cephesi

Almanya’nın Polonya’ya ait Danzingi i gali üzerine ngiltere ve Fransa Almanya’ya sava açtı. Almanya Yıldırım Sava ı ile Polonya, Norveç, Danimarka, Belçika Hollanda ve Yunanistan’ı topraklarına kattı. Ardından Fransa’yı i gal etti. “Kartal Hücumu” harekatiyla ngiltere’ye saldırdı ancak istedi i sonucu alamadı. SSCB’ye yönelik Barbarossa Harekatı’nı gerçekle tirdi. Ancak “Stanlingrad Sava ı”nda a ır yenilgi alması sava ın kaderini de i tirdi. Avrupa’da savunmaya geçen Almanya ABD’nin yap-tı ı Normandiya Çıkarması ile yenildi ve cephe kapandı.

Kuzey Afrika Cephesi

talya ngiltere’nin sömürgeleri ile ba lantı-larını kesmek için Mısır’a saldırdı. Ancak ba arısız olan talya El-Alameyn Sava ı’nda ngiltere’ye yenildi ve Libya’yı kay-betti.

Pasifik-Doğu Asya Cephesi

Japonya, ABD’nin Pasifikteki Pearl Harbour askeri üssünü bombalamasının ardından ABD sava a girdi. ABD’nin Japon-ya’ya 1945’te attı ı iki atom bombasının (Küçük Çocuk ve i man Adam) ardından II. Dünya sava ı sona erdi.

Savaş Sürecinde Barış Ortamını Hazırlayan Konferanslar

- Casablanca Konferansı
- Washington Konferansı
- Qubec Konferansı
- I. Moskova Konferansı
- Kahire Konferansı
- Tahran Konferansı
- II. Moskova Konferansı
- Yalta Konferansı
- San Francisco Konferansı
- Postdam Konferansı
- Paris Barı Konferansı

TEST

1

II. DÜNYA SAVAŞI VE SOĞUK
SAVAŞ DÖNEMİ

1. Monreo Doktrini'ne göre ABD'nin;

- I. Avrupalı devletlerin Amerika kıtasındaki sömürgecilik hareketlerine izin vermemesi,
- II. Avrupalı güçlerin arasındaki sorunlara karşı mamayı esas alması,
- III. Yayılımcı politika ile topraklarını geni letmeyi hedeflemesi

ilkelerinden hangilerine göre politika yürüttüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. 1922'de başbakanlığa getirilen ve II. Dünya Savaşı'nın çıkmasında etkili olan İtalyan lider aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lenin B) Stalin C) Salazar
D) Franco E) Mussolini

3. Briand-Kellog Paktı hangi ülkeler öncülüğünde hazırlanmıştır?

- A) spanya - Portekiz B) ngiltere - ABD
C) Japonya - Fransa D) Fransa - ABD
E) SSCB - ngiltere

4. Ya anan askeri darbe sonucunda Ba dat Paktı'ndan çekilince pakt CENTO (Merkezi Antla ma Te kilatı) adını olarak Ankara'ya ta ınmı tır.

Sözü edilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ran B) Irak C) Pakistan
D) Suriye E) Afganistan

5. Aşağıdakilerden hangisi II. Dünya Savaşı sürecinde yapılan konferanslardan biri değildir?

- A) Casablanca B) Adana C) Kahire
D) Tahran E) Londra

6. Japonya'nın Pearl Harbor'a saldırması üzerine II. Dünya Savaşı'na giren ve savaşın sona erdirilmesinde etkili olan devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) SSCB B) ngiltere C) Bulgaristan
D) Fransa E) ABD

7. Türkiye aşağıdaki hangi konferansla alınan karar doğrultusunda BM'ye üye olabilmek için Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir?

- A) Münih B) Potsdam C) Dumbarton Oaks
D) Yalta E) Washington

8. talya'da Benito Mussolini yönetiminde kurulan Fa ist Partisi taraftarları Napoli'den Roma üzerine büyük bir yürüyü gerçekle tirilmi tir. Darbeden korkan hükümet istifa etmi ve Kral III. Emanuel ba kanlık görevini Ekim 1922'de Mussolini'ye vermi tir.

Hükümet değişikliğine neden olan Faşist Parti taraftarlarına verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ye il ordu B) Kara Gömlekçiler
C) Kızıl ordu D) Fırtına Birli i
E) Kahverengi Gömlekçiler